

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO MESTA BREZNO
18. SEPTEMBER 2024

NÁVRH NA UZNESENIE

Číslo poradia: 9.2

Správa o výsledku kontroly dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov pri použití prostriedkov návratných zdrojov financovania.

Mestské zastupiteľstvo mesta Brezno

I/ berie na vedomie

Správu o výsledku kontroly dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov pri použití prostriedkov návratných zdrojov financovania.

Správa o výsledku kontroly

V súlade s plánom kontrolnej činnosti na 2.polrok 2024 som vykonala kontrolu dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov pri použití prostriedkov návratných zdrojov financovania.

Predmetom a cieľom kontroly bolo overiť, či sú dodržiavané pravidlá prijímania a používania návratných zdrojov financovania podľa zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.583/2004 Z. z.“).

1. Kontrola prijímania návratných zdrojov financovania

Podľa §17 ods.14 zákona č. 583/2004 Z. z. dodržanie podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania preveruje pred ich prijatím hlavný kontrolór obce. Porušenie podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania obcou je hlavný kontrolór obce povinný bezodkladne oznámiť ministerstvu financií.

Podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania sú upravené v ustanovení §17 ods.6 zákona č. 583/2004 Z. z. Podľa citovaného ustanovenia mesto môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak

- a) celková suma dlhu neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu, pričom platí, že obe podmienky musia byť splnené súčasne.

Podľa §17 ods.7 zákona č. 583/2004 Z. z. celkovú sumu dlhu obce tvorí súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania a súhrn záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce.

Podľa §17 ods. 8 zákona č. 583/2004 Z. z. do celkovej sumy dlhu sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu, z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania, z úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu, záväzky z pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia, záväzky z návratných zdrojov financovania poskytované orgánom podľa osobitných predpisov, a záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou alebo vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu; to platí, aj ak obec alebo vyšší územný celok vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku.

Mesto v roku 2020 pristúpilo k prijatiu návratných zdrojov financovania, konkrétne bankového úveru vo výške 2 000 000 € a tzv. kontokorentného úveru vo výške 900 000 €. Prijatie návratných zdrojov financovania bolo schválené oprávneným orgánom – mestským zastupiteľstvom na jeho rokovaní dňa 15.12.2020 uznesením č.218/2020.

Mesto v roku 2023 pristúpilo k prijatiu návratných zdrojov financovania, konkrétne bankového úveru vo výške 3 500 000 €. Prijatie návratných zdrojov financovania bolo schválené oprávneným orgánom – mestským zastupiteľstvom na jeho rokovaní dňa 23.08. 2023 uznesením č. 164/2023.

Pri prijímaní a schvaľovaní návratných zdrojov financovania bolo hlavnou kontrolórkou preverené splnenie podmienky podľa §17 ods.6 písm. a) a písm. b) zákona č.583/2004 Z. z. Podmienky prijímania návratných zdrojov financovania boli mestom splnené v každom z uvedených prípadov. Výsledky preverenia boli predkladané na rokovanie zastupiteľstva vždy pred schvaľovaním prijatia návratných zdrojov financovania a boli zastupiteľstvom zobrazené na vedomie - uznesenie zastupiteľstva č. 217/2020 a uznesenie zastupiteľstva č. 163/2023.

Preverené podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania:

Rok	Celková suma dlhu v €	Suma ročných splátok vrátane výnosov v €	Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho roka/ bez transferov v €	§17 ods.6 písm. a) (v %)	§17 ods.6 písm. b) (v %)
2020 s očakávaným prijatým úverom vo výške 2 000 000 €	3 252 587,31 + 2 000 000,00 = 5 252 587,31	1 097 664,99 + 400 000,00 = 1 497 664,99	16 047 184,81/ 11 439 894,11	32,73	13,09
2020 s očakávaným prijatým úverom vo výške 2 900 000 €	3 252 587,31 + 2 000 000,00 + 900 000,00 = 6 152 587,30	1 097 664,99 + 400 000,00 + 900 000,00 = 2 397 664,99	16 047 184,81/ 11 439 894,11	38,34	20,96
2023 s očakávaným prijatým úverom vo výške 3 500 000 €	7 357 999,17	2 025 610,39	20 014 224,73/ 14 006 592,64	36,76 %	14,46

Zákonná hranica celkovej sumy dlhu a celkovej sumy splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a stav a vývoj dlhu a dlhovej služby k 1.1.2024:

- podľa § 17 ods. 6 písm. a) zákona č.583/2004 Z. z.

Skutočné bežné príjmy k 31.12.2023	Hranica dlhu §17 ods.6 písm. a) – 60%	Suma dlhu k 1.1.2024	§17 ods.6 písm. a)
20 014 224,73 €	menej ako 12 008 535 €	5 499 027,12 €	27,48

- podľa § 17 ods. 6 písm. b) zákona č.583/2004 Z. z.

Skutočné bežné príjmy bez transferov k 31.12.2023	Zákonná hranica splátok vrátane výnosov - §17 ods.6 písm. b) – 25%	Suma splátok vrátane výnosov k 1.1.2024	§17 ods.6 písm. b)
14 006 592,64 €	menej ako 3 501 648 €	1 876 192,62 €	13,42

Podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania podľa § 17 ods. 6 písm. a) a písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z. boli mestom vždy splnené. Konštatujem, že vývoj dlhu a dlhovej služby je uspokojivý, nakoľko sa nedosahujú hraničné hodnoty dlhu a dlhovej služby, ktoré by viedli k povinnosti mesta prijať opatrenia na zníženie celkovej sumy dlhu a dlhovej služby.

2. Kontrola použitia návratných zdrojov financovania

Pravidlá používania návratných zdrojov financovania sú upravené v ustanovení §17 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z. z.. Podľa citovaného ustanovenia mesto môže použiť návratné zdroje financovania len na úhradu kapitálových výdavkov. Na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu v priebehu rozpočtového roka sa výnimočne môžu použiť tieto zdroje financovania za podmienky, že budú splatené do konca rozpočtového roka z príjmov bežného rozpočtu.

Prehľad o prijatí návratných zdrojov financovania – bankových úverov v období 2020 - 2023:

Číslo zmluvy	Dátum podpisu	Splatnosť	Schválená výška v €	Účel
2/CC/21	07.01.2021	31.12.2025	900 000,00	tzv. kontokorentný úver
132/CC/21	03.03.2021	31.12.2025	2 000 000,00	investičný úver
954/CC/23	25.09.2023	31.07.2043	3 500 000,00	investičný úver

Návratné zdroje financovania boli prijaté od Slovenskej sporiteľne, a. s. s dohodnutými zmluvnými podmienkami:

Zmluva o úvere č.2/CC/21 podpísaná zmluvnými stranami dňa 7.1.2021

Výška úveru : 900 000 €

Účel: Financovanie prevádzkových potrieb mesta a financovanie kapitálových výdavkov

Splatnosť : 31.12.2025

Úroková sadzba : premenná – referenčná sadzba 1M EURIBOR + marža 0,42 % p. a.

Zmluva o úvere č.132/CC/21 podpísaná zmluvnými stranami dňa 3.3.2021

Výška úveru : 2 000 000 €

Účel: Financovanie investičných potrieb mesta

Splatnosť : 31.12.2025

Suma splátok istiny úveru – 400 000 € k 31.12.kalendárneho roka

Úroková sadzba : pevná úroková sadzba – 0,25 % p. a.

Lehota na čerpanie produktu : do 30.06.2021

Zmluva o úvere č.954/CC/23 podpísaná zmluvnými stranami dňa 25.9.2023

Dodatok č. 954/CC/23 – D1 k zmluve o úvere č.954/CC/23 podpísaný zmluvnými stranami dňa 27.03.2024

Výška úveru : 3 500 000,00 EUR

Účel: Financovanie investičných akcií a refinancovanie už uhradených faktúr investičných akcií za rok 2023

Splatnosť : 20 rokov - do 31.07.2043

Suma splátok istiny úveru: 15982 €

Periodicita splátok istiny úveru: mesačne

Úroková sadzba : pevná úroková sadzba 3,98 p. a. platná do 30.09.2028

Lehota na čerpanie produktu : do 31.12.2023

V uzneseniach zastupiteľstva a ani v zmluvách o poskytnutí úveru neboli konkretizované prevádzkové potreby a ani investičné akcie, ktoré mali byť financované z úverových prostriedkov. Rozhodnutie o financovaní konkrétnych potrieb mesta poslanci zverili primátorovi mesta.

Úverové prostriedky zo zmluvy o úvere č.2/CC/21 boli použité v rokoch 2021 až 2023 podľa potrieb mesta zákonným spôsobom a v súlade s uzatvorenými zmluvnými podmienkami.

Kontrolou bolo zistené, že v zmluve o úvere č.2/CC/21 je uvedený účel čerpania úverového rámca ako cit.: „prevádzkové potreby Dlížníka a financovanie kapitálových výdavkov“.

Hlavná kontrolórka odporúča:

- zabezpečiť, aby mesto na základe uzatvorenej zmluvy používalo úverové prostriedky zo zmluvy o úvere č.2/CC/21 na kapitálové výdavky
- v prípade nevyhnutnej potreby mesto môže použiť úverové prostriedky zo zmluvy o úvere č.2/CC/21 na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu v priebehu rozpočtového roka, avšak len za splnenia zákonnej podmienky že tieto budú splatené do konca rozpočtového roka z príjmov bežného rozpočtu
- ukončiť zmluvu o úvere č.2/CC/21 v zmluvne dohodnutom termíne a v prípade potreby uzatvoriť novú zmluvu so zreteľom na zákonné podmienky použitia návratných zdrojov financovania (úver na kapitálové výdavky a úver na preklopenie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu)

Čerpanie úverových prostriedkov zo zmluvy o úvere č.132/CC/21 bolo realizované na základe žiadostí o čerpanie, ktorých bolo desať (prvá bola z 24.3.2021 a posledná z 28.6.2021). Čerpanie úverových prostriedkov bolo v dohodnutej výške 2 000 000 €. Mesto ku kontrole predložilo podrobný prehľad čerpania investičného úveru.

Kontrolou bolo zistené, že mesto z úverových prostriedkov zo zmluvy o úvere č.132/CC/21 nakupovalo pozemky a budovy (pozemky, budova Belamo – 3. splátka – 130 000 €, byty na Mládežníckej), financovalo vysporiadanie pozemkov pod cyklotrasami, verejné obstarávanie, architektonické súťaže, búracie práce, stavebný dozor, autorský dozor, obstaranie urbanistických a iných štúdií, projektových dokumentácií, súťažných návrhov, sanačných posudkov, hydrologických posudkov, polohopisov a výškopisov (FI Banisko, malá vodná nádrž Banisko, detské jasle, dom smútku, vodovod Vrchdolinka, cyklooprava, elektroinštalácia javiska, radnica Brezno, kruhový objazd Billa), financovalo vodozádržné opatrenia. Z úverových zdrojov vo väčšom objeme bola financovaná rekonštrukcia materskej školy Nálepčova – 459 540 €, stavebné práce na materskej škole MPČĽ a špeciálna trieda na MPČĽ – 121 700 €, vyhladková veža - 1. splátka – 272 825 €, detské ihriská – 59 248 €, vybudovanie cykloprístreškov – 44 722,28 € cyklotrasy Brezno – Valaská, C2, C5 a C10 – 190 262 €.

Čerpanie úverových prostriedkov zo zmluvy o úvere č.954/CC/23 bolo realizované na základe zoznamu investičných faktúr uhradených z vlastných finančných prostriedkov od 01.01.2023 do 30.09.2023 a žiadostí o čerpanie, ktoré boli celkovo tri (prvá bola z 03.10.2023 a posledná z 15.11.2023). Čerpanie úverových prostriedkov bolo v dohodnutej výške 3 500 000 €.

Kontrolou bolo zistené, že mesto z prostriedkov návratných zdrojov financovania – bankového úveru na základe zmluvy o úvere č.954/CC/23 zo dňa 25.09.2023 uhradilo investičné faktúry z obdobia od 01.01.2023 do 30.09.2023 vo výške 1 990 784,10 €. Išlo najmä kapitálové výdavky za rekonštrukciu Rázusovej ulice – 830 487 €, za obnovu mestskej veže – 161 035 €, rekonštrukciu materskej školy Hradby – 186 077 €, cyklotrasy Brezno – Valaská, C2, C5 a C10, Švermova, ČSA – 190 373 €, spevnené plochy a garáže Mazorníkovo – 60 764 €, ale opäť aj o kapitálové výdavky za obstaranie majetku ako motorové vozidlo, počítače, multifunkčné zariadenia, kamerový systém mesta apod. a kapitálové výdavky na prípravu projektov a rozpracovaných investičných akcií ako napr. športovo plavecký areál, multifunkčná športová hala, budova hotela Ďumbier, dom rozlúčky, malá vodná nádrž Banisko, Rohozná III apod. V novembri 2023 bolo z úverového účtu vyčerpaných ďalších 1 509 215,80 € a to na kapitálové výdavky za regeneráciu vnútroblokov ŠLN a MPČL.

Hlavná kontrolórka odporúča:

- venovať náležitú pozornosť riadeniu úverovej politiky zo strany vedenia mesta
- schváliť vždy účel použitia prijímaných návratných zdrojov financovania na kapitálové výdavky so zameraním na aktiváciu kapitálového majetku
- prípadné ďalšie prijatie návratných zdrojov financovania v budúcnosti naviazať na financovanie dokončenia rozpracovaných projektov,
- pri používaní návratných zdrojov financovania sa zamerať na realizáciu a zhodnocovanie majetku, aby bol v účtovníctve vyvážený rast dlhodobých záväzkov z úverov a kapitálových aktív.